

**„ РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
Академија за обука на судии и јавни обвинители
“Павел Шатев “**

**“Досудување трошоци во парничната
постапка,,**

**Презентер
Биљана Јачева
Судија на Основен суд Велес**

- **Закон за парнична постапка**

Трошоци на постапката
Парнични трошоци

II. ПРЕГЛЕД НА ЗАКОНСКИТЕ ОДРЕБИ

Што се парнични трошоци?
(чл. 145)

Претходни

Конечи

Вредност на предметот на спорот
(чл. 28-33.)

Вина или случај (чл. 150)

-недавање повод за тужба (чл. 151.)

-повлекување тужба (чл. 152)

-судска спогодба (чл. 153.)

-излачна парница (чл. 154.)

Кои трошоци треба да ги сметаме
потребни за водење на
парницата?

(чл. 149.)

Јавно обвинителство
како странка (., чл. 156.)

→ Државен правобранител

како застапник (чл. 157.)

Сопарничари →
(чл. 155.)

Постапка за одлучување за трошоците (чл. 158.)

Делумна пресуда, меѓупресуда (чл. 159.)

Жалба на решение за трошоци (чл. 161.)

Ослободување од плаќање
парнични трошоци (чл. 163.-168.)

ПАРНИЧНИ ТРОШОЦИ

Издатоци настанати непосредно
во врска со водење на парницата

- обезбедување доказ пред парницата
- обид за вонсудско спогодување
- медијација

1. Издатоци направени во текот и по повод постапката

Судски трошоци

Трошоци на странките

Трошоци на другите
учесници во постапката

2. Награда за работа на адвокатите и на другите лица
на коишто законот им признава право на награда i

Државен правобранител

ВРЕДНОСТ НА ПРЕДМЕТОТ НА СПОРОТ

– ОСНОВНО ПРАВИЛО – меродавност на главното барање

- идни давања кои се повторуваат

. – објективна и субјективна кумулација

- спор за постоење на наемни или закупни односи

- обезбедување на побарување или засновање на заложно право

- многу високо или многу ниско

- сопственост

- тужбеното барање не се однесува на паричен износ

најдоцна до подготвително – прво рочиште

Претходно поднесување на трошоците (чл146 ЗПП)

Секоја странка претходно сама ги поднесува трошоците кои ги предизвикала со свое дејствие

Ова правило треба да се применува и на замешувачите

АВАНСИРАЊЕ НА ТРОШОЦИ ЗА ИЗВЕДУВАЊЕ НА ДОКАЗИ чл. 147. ЗПП)

1. Странката која предлага одреден доказ - должна е по налог на судот однапред да ги сноси трошоците за негово изведување
2. Двете странки предлагаат ист доказ – по налог на судот во еднакви делови
3. Судот *ex officio* одредува изведување доказ - * трошокот го снесат странките на еднакви делови

(Во кој случај судот може тоа да го одреди ?)

Странките не го положили определениот износ за изведување доказ :

- судот може се откаже од изведување на доказот - ќе цени од какво значење е тоа
- *ex officio* одредил изведување доказ в.в. чл. 3ст. 3. ЗПП –од средствата на судот

ТРОШОЦИ ВО ПОСТАПКА ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА ДОКАЗИ

1. Ги подмирува странката којашто го поднела предлогот за обезбедување доказ
2. Ги надоместува и трошоците на спротивната странка односно на поставениот привремен застапник

Може дополнително да ги оствари како дел од парничните трошоци спрема успехот во парницата

КОНЕЧНИ ТРОШОЦИ

1. Целосен успех во парницата - спротивната странка е должна нејзе и на замешувачот да му ги надомести трошоците
2. Делумен успех - судот може со оглед на успехот да одлучи :

Секоја странка да ги сноси своите трошоци

Едната странка да и надомести на другата и на замешувачот сразмерен дел на трошоците

Едната странка да ги надомести сите трошоци , ако другата не успеала во сразмерно незначителен дел , а поради тоа не настанале посебни трошоци

3. Кога изведувањето на доказите е *ex officio* (чл 3. ст. 3.) судот може според резултатите на докажувањето да одреди да ги плати :

Едната странка   двете странки   судот

НАДОМЕСТ САМО НА ПОТРЕБНИТЕ ТРОШОЦИ

Кои трошоци се потребни ?

Судот одлучува врз основа на грижлива оцена на сите околности

Задолжителна примена на Адвокатска тарифа
(Сл.весник на РМ .бр.13/17 Пречистен текст)

ДИЛЕМИ

ПРИНЦИП CULPAE

- Странката е должна независно од исходот на парницата да ги надомести на спротивната странка трошоците што ги предизвикала по своја вина или случај што нејзе и се случил .

Судот може да одлучи:

- * Законскиот застапник ,
- * Полномошникот

да ги надомести трошоците на спротивната странка што ги предизвикал по своја вина ,

- По барањето за надомест на трошоци судот е должен да одлучи со решение без одлагање , независно од одлуката за главната работа . .
- Посебна жалба не е дозволена
- Извршување може да се бара пред правосилност

НЕДАВАЊЕ ПОВОД ЗА ТУЖБА

Што значи ?

ТУЖЕН :

-не дал повод за тужба

+

- Го признал тужбеното барање * во одговор на тужба односно

*на подготвително рочиште –прво рочиште
од главна расправа пред впуштање
во расправање за главната работа

ТУЖИТЕЛОТ ги надоместува парничните трошоци

ПОВЛЕКУВАЊЕ ТУЖБА , ОДРЕКУВАЊЕ ОД ПРАВЕН ЛЕК

I. Повлекување тужба

- Тужителот ги надоместува трошоците на тужениот .
- ако** до повлекувањето на тужбата дошло веднаш по исполнувањето на барањето од страна на тужениот.

II. Откажување од правен лек

- Странката која ќе се откаже од правен лек е должна на противната странка да и ги надомести трошоците настанати по повод правниот лек.

СУДСКО ПОРАМНУВАЊЕ

Секоја странка ги поднесува **своите** трошоци **ако** во порамнувањето **поинаку** не е договорено.

Обид за порамнување пред суд кое не успеало

Трошоциите во постапката по предлогот влегуваат во парничните трошоци

ИЗЛАЧНА ПАРНИЦА

Ако во излучната парница биде усвоено тужбеното барање за излачување на предмети

а судот утврди дека тужениот како доверител во извршната постапка имал оправдани причини да смета дека не постојат права на трети лица на тие ствари

↓

ќе одреди дека секоја странка ќе ги сноси своите трошоци во постапката .

СОПАРНИЧАРИ

Ги поднесуваат трошоците на еднакви делови

солидарно одговорни во главната работа
-солидарно одговараат и за трошоците
досудени на спротивната страна

За посебни парнични дејствија на одделни сопарничари,
другите сопарничари не одговараат.

ДРЖАВЕН ПРАВОБРАНИТЕЛ КАКО ЗАСТАПНИК

Одредбите за трошоците се применуваат и на **странките** кои ги застапува ДП

Трошоците на постапката го опфаќаат и износот што на странката би и се признал на име награда на адвокат

ОДЛУЧУВАЊЕ ЗА ТРОШОЦИ

На барање на странките , без расправање

Мора да биде прецизно одредено

Да се истакне најдоцна :

* до завршување на расправањето кое претходи на одлучувањето за трошоци

*ако се донесува одлука без претходно расправање –во предлогот за кој судот треба да одлучи

Се одлучува во пресудата или решението со кое се завршува постапката

При усно објавување на пресуда –решение со кое се наложува надоместок на трошоци ,судот може да одлучи износот на трошоците да го одмери во писмено изработената пресуда -решение , ако треба да се достави до странките .

Во текот на постапката судот со посебно решение ќе одлучи за надоместок на трошоци само кога тоа право не зависи од одлуката за главната работа .

Чл. 158. –ако повлекувањето на тужбата или откажувањето од правен лек не е извршено на расправата – барање во рок од 15 дена од прием на известување

ДЕЛУМНА ПРЕСУДА ,МЕГУПРЕСУДА

Судот може да изрече
дека одлуката за трошоци се остава
за подоцнежната пресуда

ТРОШОЦИ ВО ПОСТАПКА ПО ПОВОД ПРАВЕН ЛЕК

ОТФРЛАЊЕ ПРАВЕН ЛЕК

ОДБИВАЊЕ ПРАВЕН ЛЕК

Одлука за трошоците по повод
правниот лек

ПРЕИНАЧУВАЊЕ ОДЛУКА
ПРОТИВ КОЈА Е ПОДНЕСЕН
ПРАВЕН ЛЕК

УКИНУВАЊЕ ОДЛУКА И
ОТФРЛАЊЕ ТУЖБА

Одлука за трошоците
на целата постапка

УКИНУВАЊЕ ОДЛУКА И ВРАЌАЊЕ
НА ПРЕДМЕТОТ НА
ПОВТОРНО СУДЕЊЕ

За трошоците на постапката
по повод правниот лек ќе се одлучи
со конечната одлука

ДЕЛУМНО УКИНУВАЊЕ
ОДЛУКА
ПРОТИВ КОЈА Е ПОДНЕСЕН
ПРАВЕН ЛЕК

ПРАВЕН ЛЕК ПРОТИВ ОДЛУКА ЗА ТРОШОЦИ

Жалба против решение , ако истовремено не се напаѓа одлуката за главната работа

Ако едната странка ја напаѓа пресудата само во поглед на трошоците, а другата во поглед на главната работа , повисокиот суд со една одлука ќе одлучи за двата правни лека .

Трошоци на сведок и вештак

Ако сведокот- вештакот што е уредно повикан не дојде
... судот може да нареди присилно да се доведе
и да ги поднесе трошоците за доведувањето ...
-на барање од странката

- право на надоместок на трошоци на сведок
- право на надомест на трошоци на вештак

Чл. 129 . – Трошоци за достава преку нотар и извршител
влегуваат во парнични трошоци ако судот оцени дека
таквата достава била неопходна

-

ВРАЌАЊЕ ВО ПОРАНЕШНА СОСТОЈБА

Странката која бара враќање ,независно од исходот на спорот
должна е на спротивната странка да и ги надомести
трошоците на постапката предизвикани со пропуштањето
и одлучувањето за предлогот,

- Решение за барањето без одлагање- независно од исходот на спорот
- не е дозволена посебна жалба
- извршување пред правосилноста

ЗА КОИ ДИЛЕМИ НАЈЧЕСТО РАЗГОВАРАМЕ

Вредност на предметот на спорот

Потребни трошоци за водење парница

Начин на пресметување на трошоците при делумен успех во спорот

Сопарничари

Адвокатска тарифа

Недавање повод за тужба

Повлекување тужба

.....

Ослободување од претходно плаќање трошоци

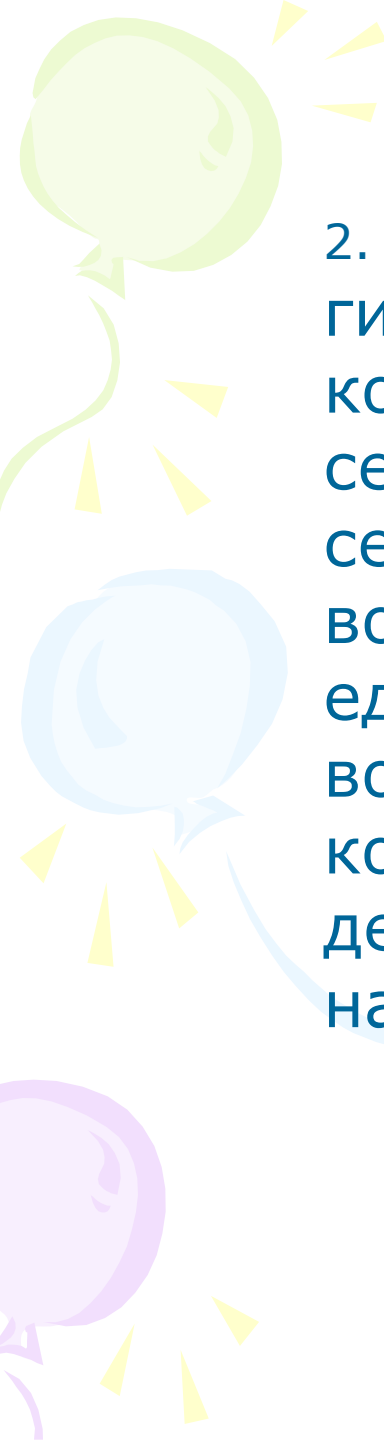

ПРАВНИ МИСЛЕЊА

на Одделот за граѓански дела при Врховниот суд на РМ
од 23.02.2015 година

1. Кога со закон е предвидено задолжително пред поведување на парницата да се упати барање до одреден орган, трошоците предизвикани во врска со тоа барање, претставуваат парнични трошоци што биле потребни за водење на парницата и истите ќе се досудат на тужителот на негово барање

2. Спротивната странка нема обврска да ги надоместува како потребни трошоците кои се предизвикани за адвокат кој има седиште надвор од општината каде што се наоѓа седиштето на надлежниот суд, а во која општина има адвокати, туку единствено е должна да ги надомести вообичаените трошоци во висина на оние кои би биле предизвикани за адвокат кој дејноста ја врши во општината во која се наоѓа седиштето на судот.

A decorative graphic on the left side of the slide features three balloons in shades of green, blue, and purple, each with a yellow streamer and several yellow triangular flags. The balloons are arranged vertically, with the green one at the top, the blue one in the middle, and the purple one at the bottom. The streamers and flags are positioned to the right of each balloon, creating a sense of movement.

3. Во постапката во која има повеќе учесници, адвокатот има право на зголемување за секое наредно лице што тој го застапува во постапката, како и за секое наредно лице од спротивната страна, кое зголемување се однесува за сите процесни дејствија

The left side of the page features three stylized balloons: a green one at the top, a light blue one in the middle, and a purple one at the bottom. Each balloon has a thin ribbon and is surrounded by several small, yellow, triangular shapes that resemble rays of light or confetti.

4 Доколку ненавремено поднесениот одговор на жалба бил земен предвид при одлучувањето на судот во.по жалба, трошоците предизвикани по тој повод, претставуваат трошоци што биле потребни за водење на парницата.

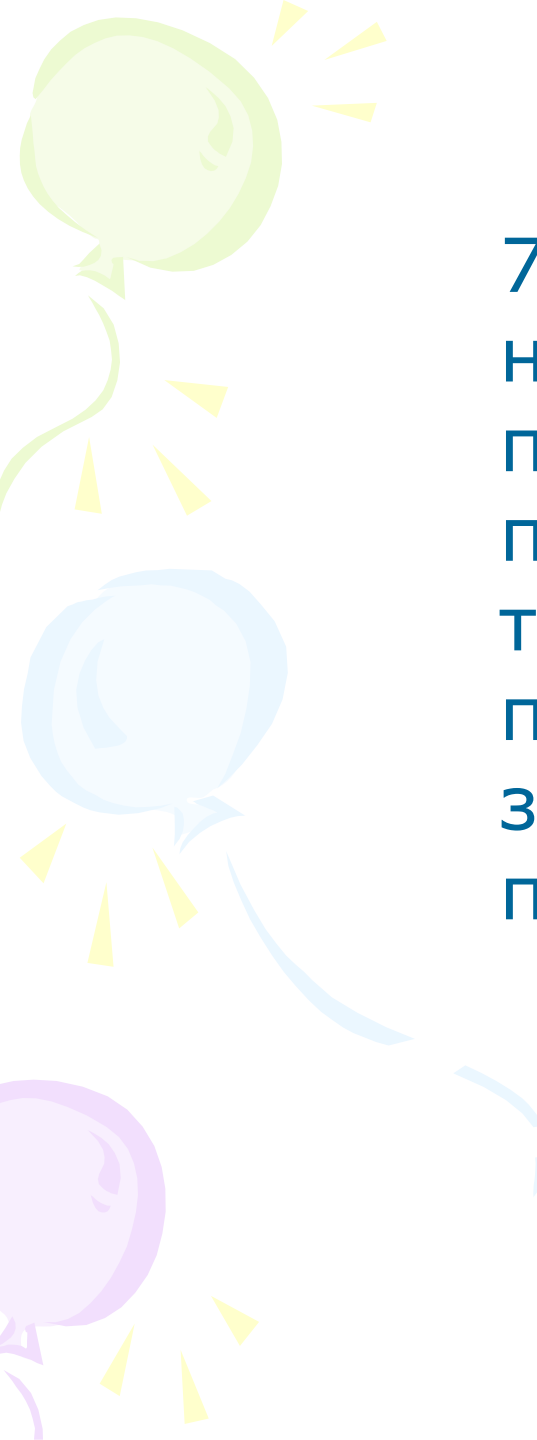

5. При делумен успех во парницата, ако тужениот го оспорувал основот на тужбеното барање во целост или единствено пооделни самостојни делови од барањето, а заради тоа биле извршени вештачења и изведени други докази за кои тужителот претходно ги поднесувал трошоците, тужителот има право на надомест на тие трошоци во целост, без оглед на висината на досудениот износ.

Доколку тужениот ја оспорувал единствено висината на тужбеното барање, тужителот има право да му се надоместат парничните трошоци пресметани според вредноста на барањето за кое успеал во спорот.

A decorative graphic on the left side of the page features three balloons: a light green one at the top, a light blue one in the middle, and a light purple one at the bottom. Each balloon is attached to a thin, curved string and has several small, yellow, triangular shapes radiating from its top, resembling streamers or confetti.

6. Во случај кога рочиштето е одложено поради спреченост на судот, странките немаат обврска да ги надоместуваат трошоците за застапување на тоа рочиште, независно од исходот на спорот.

The left side of the slide features three stylized balloons: a green one at the top, a light blue one in the middle, and a purple one at the bottom. Each balloon has a small yellow starburst effect around its base, suggesting light or movement. The balloons are connected by thin, curved lines.

7. Странката, односно
нејзиниот
 полномошник имаат
 право на надомест на
 трошоци за состав на
 полномошно потребно
 за водење на
 парницата.

**Благодарам на
вниманието !**